

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 14/18
Λουξεμβούργο, 21 Φεβρουαρίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-518/15
Ville de Nivelles κατά Rudy Matzak

Ο χρόνος των κατ' οίκον εφημεριών ετοιμότητας ενός εργαζομένου ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ανταποκρίνεται στις κλήσεις του εργοδότη του εντός σύντομης προθεσμίας πρέπει να θεωρείται ως «χρόνος εργασίας»

Η υποχρέωση φυσικής παρουσίας στον καθορισμένο από τον εργοδότη τόπο καθώς και ο περιορισμός που απορρέει από την ανάγκη της μεταβάσεως στον τόπο εργασίας εντός σύντομης προθεσμίας περιορίζουν σε πολύ σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες που έχει ένας εργαζόμενος να αναπτύξει άλλες δραστηριότητες

Στην πυροσβεστική υπηρεσία του Δήμου της Nivelles (Βέλγιο) απασχολούνται επαγγελματίες και εθελοντές πυροσβέστες. Οι τελευταίοι συμμετέχουν στις επιχειρήσεις και εκτελούν ιδίως εφημερίες ετοιμότητας και υπηρεσίες επιφυλακής. Ο Rudy Matzak απέκτησε την ιδιότητα του εθελοντή πυροσβέστη το 1981. Εργάζεται επιπλέον σε ιδιωτική εταιρία. Το 2009, ο R. Matzak άσκησε αγωγή κατά του Δήμου της Nivelles προκειμένου αυτός να υποχρεωθεί, μεταξύ άλλων, να του καταβάλει αποζημίωση για τις υπηρεσίες του που συνίσταντο σε κατ' οίκον εφημερίες ετοιμότητας, οι οποίες, κατ' αυτόν, πρέπει να χαρακτηρισθούν ως χρόνος εργασίας.

Επιληφθέν κατ' έφεση της διαφοράς αυτής, το cour du travail de Bruxelles (εφετείο εργατικών διαφορών των Βρυξελλών, Βέλγιο) αποφάσισε να υποβάλει αίτηση προδικαστικής απόφασης στο Δικαστήριο. Μεταξύ άλλων, ερωτά εάν οι υπηρεσίες που συνίστανται σε κατ' οίκον εφημερίες ετοιμότητας μπορούν να θεωρηθούν ως εμπόλπουσες στον ορισμό του χρόνου εργασίας κατά το δίκαιο της Ένωσης¹.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο τονίζει κατ' αρχάς ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να παρεκκλίνουν, όσον αφορά ορισμένες κατηγορίες πυροσβεστών που προσλαμβάνονται από τις δημόσιες πυροσβεστικές υπηρεσίες, από το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις της οδηγίας, όπως αυτή που ορίζει τις έννοιες των όρων «χρόνος εργασίας» και «περίοδος ανάπαυσης».

Η οδηγία δεν επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν έναν ορισμό της έννοιας του «χρόνου εργασίας» διαφορετικό από αυτόν που διατυπώνεται στην οδηγία. Πράγματι, μολονότι η οδηγία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες διατάξεις για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, εντούτοις η ευχέρεια αυτή δεν έχει εφαρμογή στον ορισμό της έννοιας του «χρόνου εργασίας». Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από τον σκοπό της οδηγίας που είναι να διασφαλίσει ότι οι ορισμοί της δεν επιδέχονται ερμηνεία ποικίλλουσα ανάλογα με το εθνικό δίκαιο.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει πάντως ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίζουν, στα αντίστοιχα εθνικά τους δίκαια, διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια του χρόνου εργασίας και των περιόδων ανάπαυσης ευνοϊκότερες για τους εργαζομένους από αυτές που ορίζονται με την οδηγία αυτή.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι η οδηγία δεν ρυθμίζει το ζήτημα των αποδοχών των εργαζομένων, δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό εκφεύγει της αρμοδιότητας της Ένωσης. Συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, στο εθνικό τους δίκαιο, ότι οι αποδοχές ενός εργαζομένου

¹ Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ 2003, L 299, σ. 9).

για τον «χρόνο εργασίας» του διαφέρουν από αυτές ενός εργαζομένου σε «περίοδο ανάπαυσης» και δη μέχρι του σημείου να μην οφείλεται αμοιβή κατά τη διάρκεια της τελευταίας αυτής περιόδου.

Τέλος, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι **ο χρόνος κατά τον οποίον ένας εργαζόμενος παραμένει κατ' οίκον στο πλαίσιο των εφημεριών ετοιμότητας με την υποχρέωση να ανταποκρίνεται στις κλήσεις του εργοδότη του εντός 8 λεπτών – πράγμα που περιορίζει σε πολύ σημαντικό βαθμό τις δυνατότητες ανάληψης άλλων δραστηριοτήτων – πρέπει να θεωρείται ως «χρόνος εργασίας»**. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι το καθοριστικό στοιχείο προκειμένου να κριθεί εάν υπάρχουν τα χαρακτηριστικά της έννοιας του «χρόνου εργασίας» της οδηγίας είναι το γεγονός ότι ο εργαζόμενος υποχρεούται να είναι φυσικά παρών στον καθορισμένο από τον εργοδότη τόπο και να βρίσκεται στη διάθεσή του προκειμένου να μπορεί να παράσχει αμέσως τις προσήκουσες υπηρεσίες σε περίπτωση ανάγκης.

Στην υπόθεση αυτή, φαίνεται ότι δεν έπρεπε μόνο να υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας με τον R. Matzak κατά τη διάρκεια των εφημεριών ετοιμότητας. Αφενός, ήταν υποχρεωμένος να ανταποκρίνεται στις κλήσεις του εργοδότη του εντός προθεσμίας 8 λεπτών και, αφετέρου, απαιτείτο να έχει φυσική παρουσία στον καθορισμένο από τον εργοδότη χώρο.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι, ακόμη και εάν ο τόπος αυτός ήταν εν προκειμένω η κατοικία του R. Matzak και όχι ο τόπος της εργασίας του, η υποχρέωση φυσικής παρουσίας στον καθορισμένο από τον εργοδότη τόπο καθώς και ο περιορισμός που απορρέει, από γεωγραφικής και χρονικής απόψεως, από την ανάγκη της μετάβασης στον τόπο εργασίας εντός 8 λεπτών, μπορούν να περιορίσουν κατ' αντικειμενική εκτίμηση τις δυνατότητες που έχει ένας εργαζόμενος ο οποίος βρίσκεται στη θέση του R. Matzak για να ασχοληθεί με τα προσωπικά και κοινωνικά ενδιαφέροντά του. Υπό το πρίσμα των περιορισμών αυτών, η περίπτωση του R. Matzak διαφέρει από αυτήν ενός εργαζομένου ο οποίος πρέπει, διαρκούς της υπηρεσίας του στο πλαίσιο των εφημεριών ετοιμότητας, απλώς να είναι στη διάθεση του εργοδότη του προκειμένου ο τελευταίος να έχει τη δυνατότητα επικοινωνίας μαζί του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106